Lietas arhīva Nr. 102AA-0066-18/14
ECLI:LV:KUAT:2018:0928.1A69004218.6.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Liepājā 2018.gada 28.septembrī

Kurzemes apgabaltiesa:
tiesnesis referents K.Līcis
tiesneši S.Mertena, D.Aktumanis

rakstveida procesā apelācijas kārtībā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu /pers. D/ sūdzībā par Rīgas pašvaldības policijas priekšnieka /pers. E/ 2018.gada 5.marta lēmumu Nr. D57/01/512491301/1, pamatojoties uz /pers. D/ apelācijas sūdzību par Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 30.jūlija spriedumu.

Aprakstošā daļa

Rīgas pašvaldības policijas Centra pārvaldes (turpmāk arī – Iestāde) vecākā inspektore Olga Šavlo 2018.gada 1.februārī sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu - lēmumu Nr.512491301 (turpmāk – Protokols-lēmums) par to, ka 2018.gada 1.februārī, plkst.17.40 transportlīdzeklis /TL marka/, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, bija novietots stāvēšanai /adrese/, uz gājēju ietves, kur tas ir aizliegts, neievērojot Ministru kabineta 2004.gada 29.jūnija noteikumu Nr.571 "Ceļu satiksmes noteikumi" (turpmāk – Ceļu satiksmes noteikumi) 121.9.punktā noteiktās prasības. Atbildība par pārkāpumu paredzēta Latvijas APK 149.^{10}panta ceturtās daļas 5.punktā. /pers. D/ uzlikts naudas sods 30 *euro* apmērā (lietas 14.lapa).

Nepiekrītot Protokolam-lēmuma, /pers. D/ ar sūdzību vērsās augstākā iestādē un ar Rīgas pašvaldības policijas priekšnieka /pers. E/ 2018.gada 5.marta lēmumu Nr.D57/01/512491301/1 (turpmāk – Lēmums) Protokolā-lēmumā pieņemtais lēmums uzlikt naudas sodu 30 *euro* apmērā atstāts negrozīts, bet /pers. D/ sūdzība noraidīta.

Par Lēmumu /pers. D/ iesniedza sūdzību Kurzemes rajona tiesā, lūdzot to atcelt un tiesvedību lietā izbeigt.

Ar Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 30.jūlija spriedumu (turpmāk – Spriedums) Rīgas pašvaldības policijas priekšnieka /pers. E/ 2018.gada 5.marta lēmums Nr.D57/01/512491301/1 atstāts negrozīts.

Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas sūdzību iesniedzis /pers. D/, lūdzot to atcelt un tiesvedību izbeigt.

Sūdzības iesniedzējs norāda, ka, neatkārtojot otrreiz sūdzībās minētos argumentus, pilnībā tos uztur, pārsūdzot arī Spriedumu. Sūdzības iesniedzējs norāda, ka transportlīdzeklis */TL marka/*, ar valsts reģistrācijas numura zīmi /reģistrācijas numurs/, tika novietots uz zemes, kas ir privātīpašums, daudzdzīvokļu nama iekšpagalmā, kas ir atzīstama par blakus teritoriju, teritorijā, kurā ir atļauts atstāt stāvēšanai transportlīdzekļus tikai ar speciālām atļaujām, jo tajā ir uzstādītas valsts un pašvaldības institūcijās saskaņotas ceļa zīmes. Šī zeme ir privātīpašums un teritorija tiek izmantota tikai pašu īpašnieku un to ģimenes locekļu vajadzībām. Arī internētā pieejamās kartēs un fotogrāfijās var redzēt, ka tas ir norobežots nama iekšpagalms.

Par nepamatotu sūdzības iesniedzējs atzīst tiesas argumentu, ka iebildumi par pārkāpuma vietas nenorādīšanu protokolā - lēmumā nav pamatoti, jo tiesa atzina par pierādītu, ka automašīna bija novietota stāvēšanai /adrese/, pagalmā. Policijas inspektoriem, sastādot pārkāpuma protokolu un uz vietas jau pieņemot lēmumu, ir precīzi jānorāda pārkāpuma izdarīšanas vieta. Konkrētajā gadījumā pašā lēmumā tas netika norādīts, tika minēts tikai /adrese/. Līdz ar to nav saprotams, kā tiesa no paša lēmuma varēja izsecināt, ka tas būtu noticis pagalmā un kā tiesa pēc šī paša protokola-lēmuma konstatēja, kurā pagalmā transportlīdzeklis novietots, ņemot vērā, ka namam ir divas blakusteritorijas, no kurām viens ir norobežots iekšpagalms, kas no ielas nav redzams, savukārt, otrs pagalms atrodas pie mājas no ielas puses, tas ir, pie pašas /adrese/. Tādējādi sūdzības iesniedzējs uzskata, ka pārkāpuma vieta nav norādīta un tā nav identificējama no protokola-lēmuma, jo tajā ir norādīta tikai vispārēja atsauce uz /adrese/.

Turklāt, ievadot interneta pārlūkā tiesas norādīto interneta adresi, nevar redzēt nama /adrese/, nama norobežoto iekšpagalmu. Var redzēt tikai ielas skatu un tālumā redzēt pirmo nama blakus teritoriju, ne nama iekšpagalmu, kas atrodas aiz mājas un ir norobežots ar betona sētas apmalēm un otru dzīvojamo māju. Turklāt, google.maps, mēģinot tajā aizbraukt aiz mājas un iebraukt nama iekšpagalmā, nemaz to neatļauj, jo tā teritorija nav bijusi apsekota, līdz ar to tiesa nekādi nevarēja pārliecināties par pārkāpuma izdarīšanas vietu, redzēt un diskutēt vai iedzīvotāju iekšpagalmā izvietotās flīzes ir ietve, atsaucoties uz google.maps, kur tas it kā esot redzams. Minētais apstiprina to, ka no policijas lēmuma nevar saprast pārkāpuma izdarīšanas vietu, bet var saprast tikai, ka transportlīdzeklis novietots blakus brauktuvei uz ielas /adrese/.

Tādejādi ir apšaubāms arī tiesas arguments, ka var redzēt, ka citu gājēju ietvju nav, pagalms nav norobežots. Sūdzības iesniedzēja ieskatā tiesa nav izpratusi, kur tad atradies transportlīdzeklis, tā kā protokolā – lēmumā nav norādīta precīza pārkāpuma izdarīšanas vieta.

Sūdzības iesniedzējs vērš uzmanību uz to, ka nosūtījis tiesai gan nama projekta daļas kopiju, gan zemes robežu plānu, norādot tajā, kur atradās transportlīdzeklis, lai varētu saprast iekšpagalma un transportlīdzekļa atrašanās vietu plaknē, bet tiesa dokumentos nav iedziļinājusies un nav tos vērtējusi.

Judikatūrā ir atzīts, ka saukšana pie administratīvās atbildības ir pielīdzināma saukšanai pie krimināatbildības tajā aspektā, ka, saucot personu pie atbildības, būtu tikpat rūpīgi jāizvērtē, vai ir noticis pārkāpums, kur tas ir noticis, kāds pārkāpums ir noticis, kādas intereses tika apdraudētas un pēc kāda panta būtu piemērojama atbildība.

Turpmāk sūdzības iesniedzējs norāda, ka konkrētajā lietā ir strīds par to vai vieta, kur tika atstāts transportlīdzeklis, vispār ir ietve. Šīs flīzes nama norobežotā iekšpagalmā, uz paaugstinājuma, ko varētu uzskatīt par robežu, kas nošķir brauktuvi, ir uzlikuši paši dzīvokļu īpašnieki, lai novietotu tur savus transportlīdzekļus. Minētajā vietā nekad nav bijusi izbūvēta gājēju ietve, ko apstiprina gan dzīvojamā nama un tā teritorijas izbūves projekts, kas pieejams Valsts zemes dienestā, gan tās novietojums plaknē. Vizuāli apskatot dzīvē, ir redzams, ka šī ceļa apmale, ko Rīgas pašvaldības policijas darbinieki vēlas uzskatīt par gājēju ietvi, nenodrošina gājējiem ne kustību no kādas ietves līdz kādai citai, ne piekļūšanu ieejai savā namā, ne iešanu gar savu namu. Tādējādi vienīgais, kas konkrētajā situācijās būtu konstatējams, ir tas, ka nama iedzīvotāji, īpašnieki transportlīdzekļus novieto ar diviem sānu riteņiem zaļajā zonā uz pašu izklātas betona flīžu strīpas.

Sūdzības iesniedzējs norāda, ka lietas materiāliem tika pievienota un iesniegta gan projekta kopija, kurā redzams, ka minētājā vietā nav bijusi izbūvēta ietve, gan arī zemes robežu plāns, kurā norādīta konkrētā vieta, bet, neskatoties uz to, tiesa vispār nav analizējusi un argumentējusi, kāpēc tas netiek uzskatīts par pierādījumu un kāpēc tā būtu uzskatāma par ietvi.

Konkrētajā gadījumā iedzīvotāji, izvietojot malu, kur novietot transportlīdzekļus, nama iekšpagalmā paši uz savas zemes, savām vajadzībām, tiek sodīti par pārkāpumu ceļu satiksmē. Tādējādi rodas situācija, ka pašiem īpašniekiem, izveidojot sev vietu transportlīdzekļu novietošanai, viņi tiek sodīti par stāvēšanu it kā uz gājēju ietves, lai gan tā nekad tur nav bijusi un nav arī tagad.

Par nepamatotu sūdzības iesniedzējs uzskata Rīgas pašvaldības policijas priekšnieka secinājumu, ka daudzdzīvokļu namu pagalmos ir paredzēta daudz stingrāka kārtībā, nekā tas būtu ārpus tiem. Savukārt, ja gribētu apgalvot, ka riska pakāpe ir daudz augstāka namu pagalmos un citās blakus teritorijās, tad tas nonāktu pretrunā ar Ceļu satiksmes likuma mērķi, tas ir, aizsargāt cilvēku dzīvību un veselību, vidi, kā arī fiziskajām un juridiskajām personām piederošo mantu uz ceļa, jo transportlīdzekļu plūsma ārpus namu pagalmiem ir lielāka, ārpus tiem ir pieļaujams lielāks braukšanas ātrums un līdz ar to arī apdraudējuma risks ir lielāks.

Sūdzības iesniedzēja ieskatā nav loģiski nama iekšpagalmiem piemērot stingrākas prasības, nekā brauktuvēm, kur bīstamības pakāpē ir daudz augstākā. Ņemot vērā minēto sūdzības iesniedzējs nepiekrīt arī tiesas secinājumam, ka nama pagalmos būtu jāpiemēro gan Ceļu noteikumu prasības, kas noteiktas 13.nodaļā, gan arī 11.nodaļas noteikumi.

Rīgas pašvaldības policijas pārstāvis paskaidrojumos norāda, ka, ja tiktu atzīts, ka daudzdzīvokļu namu pagalmiem būtu piemērojami tikai Ceļu satiksmes noteikumu 13.nodaļas noteikumi, tas nonāktu pretrunā ar 1968.gada 8.novembra Vīnes Konvenciju "Par ceļu satiksmi". Šāds arguments nav pamatots, jo šī konvencija definē, ka "ceļš" nozīmē visu jebkādu publiskai satiksmei pieejamu ceļu vai ielu un paredz atšķirīgu regulējumu publiskai telpai un norobežotai privātīpašuma teritorijai. Līdz ar to arī Konvencija nosaka, ka nav nosakāms viens un tas pats regulējums publiskai telpai un norobežotai privātīpašuma teritorijai, kā arī paredz, ka nacionālos aktos var noteiktas darbības, kas Konvencijā ir aizliegtas, tikt atļautas. Līdz ar to Ceļu satiksmes noteikumos, paredzot īpašu regulējumu daudzdzīvokļu namu pagalmiem, tas nav pretrunā ar Konvencijas noteikumiem.

Sūdzības iesniedzējs norāda, ka policija pieņēmusi nepamatotu lēmumu, jo pārkāpums nemaz nav noticis. Ja policija uzskata, ka pārkāpums tomēr bijis, tad policijas lēmumā ir būtiski trūkumi, kas liedz personu saukt pie administratīvās atbildības, jo nav noteikta pārkāpuma izdarīšanas vieta.

Sūdzības iesniedzējs nepiekrīt, ka, novietojot transportlīdzekli uz sev piederoša zemes gabala, tas ir, nama iekšpagalmā, kas vispār no ielas nav redzams un uz kura paši izveidojuši vietu, kur novietot transportlīdzekļus un kur tie novietoti gadiem, tagad pašvaldības policija soda pašus zemes tiešos un pastarpinātos īpašniekus par savas zemes izmantošanu savām vajadzībām, gūstot pašvaldības budžetā līdzekļus no privātīpašnieku zemes.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietas materiālus, izvērtējusi pārsūdzētā sprieduma pamatojumu, apgabaltiesa atzīst, ka Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 30.jūlija spriedums ir atstājams negrozīts, bet /pers. D/ sūdzība noraidāma.

Latvijas APK 7.panta pirmā daļa nosaka, ka nevienam nevar piemērot ietekmēšanas līdzekli par administratīvo pārkāpumu citādi kā uz likuma pamata un likumā noteiktā kārtībā. Atbilstoši minētā panta otrajai daļai lietvedība par administratīvajiem pārkāpumiem veicama, stingri ievērojot likumību.

Latvijas APK 243.pants nosaka, ka pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuras Latvijas APK paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izspriešanā. Kā pierādījumus var izmantot tikai ticamas, attiecināmas un pieļaujamas ziņas par faktiem, iegūtie fakti vai ziņas jāvērtē kopumā un savstarpējā sakarībā.

Kurzemes apgabaltiesa secina, ka viens no būtiskiem nosacījumiem, kas nodrošina likumības ievērošanu, ir pietiekamu un likumā atļautu pierādījumu iegūšana. Tikai uz likumā noteiktajā kārtībā iegūtiem pierādījumiem ir pamats izdarīt secinājumu par prettiesiskas un administratīvi sodāmas rīcības esamību tās personas darbībās, par kuras saukšanu pie administratīvās atbildības tiek lemts.

Latvijas APK 149.[10] panta ceturtās daļas 5.punktā paredzēta administratīvā atbildība par stāvēšanu uz ietvēm vietās, kur tas aizliegts.

Saskaņā ar Latvijas APK 289.[13]panta trešo daļu apelācijas tiesa atzīst, ka Iestādes Lēmumā un pirmās instances tiesas Spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tādējādi izvērstāks argumentu izklāsts nav nepieciešams un apgabaltiesai nav pamata lietā konstatēto apstākļu pārvērtēšanai. Papildus apelācijas instances tiesa uzsver turpmāk minēto.

Lietā pastāv strīds par to, vai uz dzīvojamās mājas pagalmu attiecināmi Ceļu satiksmes noteikumi un vai betona plāksnes, uz kurām novietota automašīna, ir ietve.

Sūdzības iesniedzējs sūdzībā norādījis, ka konkrētā vieta, kur transportlīdzeklis tika novietots stāvēšanai, ir privātīpašums daudzdzīvokļu nama iekšpagalmā un kas ir atzīstama par blakus teritoriju, teritorijā, kurā ir atļauts atstāt stāvēšanai transportlīdzekļus tikai ar speciālām atļaujām, jo tajā ir uzstādītas valsts un pašvaldības institūcijās saskaņotas ceļa zīmes. Turklāt noflīzētā vieta nav gājēju ietve, bet gan vieta transportlīdzekļu novietošanai. Apgabaltiesa šādu sūdzības iesniedzēja viedokli uzskata par nepamatotu.

Gan Iestāde, gan pirmās instances tiesa ir vērtējusi minētos apstākļus un pamatoti nonākušas pie secinājuma, ka konkrētā vieta ir paredzēta gājēju kustībai, bet ne transportlīdzekļu stāvēšanai, ko apstiprina arī lietā esošie fotoattēli, no kuriem redzams, ka gar brauktuves malu izvietotās divās rindās betona plāksnes, pēc būtības ir ietve.

No Ceļu satiksmes noteikumu 2.18.punkta un Ceļu satiksmes likuma 1.panta 3.punkta secināms, ka ietve ir ceļa daļa, kas paredzēta gājējiem. Ietve piekļaujas brauktuvei, vai ir atdalīta no tās. Tādējādi Ceļu satiksmes noteikumu izpratnē ceļa daļa, kas piekļaujas brauktuvei, ir uzskatāma par ietvi, un pārvietošanās pa to visā tās platumā ir paredzēta tikai gājējiem, bet transportlīdzekļu novietošana uz tās ir pieļaujama tikai tad, ja tas ir noteikts ar 537 .ceļa zīmi, kas konkrētajā vietā nav uzstādīta.

Atbilstoši Ceļu satiksmes noteikumu 121.9.punktam aizliegts apstāties un stāvēt uz ietvēm, gājēju celiņiem, gājēju un velosipēdu ceļiem, kopīgiem gājēju un velosipēdu ceļiem, velosipēdu ceļiem un velojoslām, izņemot šo noteikumu 117.punktā minētos gadījumus.

Savukārt Ceļu satiksmes noteikumu 13.nodaļas "Ceļu satiksme dzīvojamā zonā" 141.punkts nosaka, ka transportlīdzekļu stāvēšana dzīvojamās zonās atļauta tikai speciāli paredzētās stāvvietās. Ja tādu stāvvietu nav, vai ja tās ir aizņemtas, transportlīdzekļu stāvēšana atļauta tikai vietās, kur tas netraucē gājēju pārvietošanos vai citu transportlīdzekļu braukšanu. Atbilstoši šo noteikumu 144.punktam, šajā nodaļā minētās prasības attiecas arī uz daudzdzīvokļu namu pagalmiem. Tādējādi stāvēšanai dzīvojamā zonā tiek paredzēti stingrāki noteikumi nekā to paredz Ceļu satiksmes noteikumu 11.nodaļa "Apstāšanās un stāvēšana". Ceļu satiksmes noteikumos nav noteikti citi izņēmuma gadījumi stāvēšanai dzīvojamā zonā, tai skaitā daudzdzīvokļu namu pagalmos.

Arī Administratīvā apgabaltiesa 2013.gada 24.maija spriedumā lietā Nr.142185511, norādījusi, ka (..) attiecībā uz transportlīdzekļu apstāšanos un stāvēšanu darbojas gan Ceļu satiksmes noteikumu 11.nodaļā noteiktās prasības, gan papildus arī šo noteikumu 13.nodaļa noteiktās prasības.

Tādējādi, ja dzīvojamajā zonā konstatēts tāds apstāšanās un stāvēšanas noteikumu pārkāpums, kas regulēts 11.daļas punktā, konkrētajā gadījumā – Ceļu satiksmes noteikumu 121.9.punktā, atbildība par šīs normas pārkāpšanu netiek izslēgta tikai tādēļ, ka pārkāpums noticis dzīvojamā zonā.

Šādos apstākļos apgabaltiesa atzīst, ka Spriedums ar kuru atstāts negrozīts Iestādes Lēmums ir atstājams negrozīts, bet /pers. D/ apelācijas sūdzība, kā nepamatota, noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas APK 289.^{12} panta otrās daļas 1.punktu un 289.^{22} pantu, Kurzemes apgabaltiesa

nosprieda

atstāt negrozītu Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 30.jūlija spriedumu, bet /pers. D/ apelācijas sūdzību noraidīt.
Spriedums nav pārsūdzams.
Motivēts nolēmums sastādīts un pieejams no 2018.gada 28.septembra.

Tiesnesis referents K.Lūcis

Tiesnese S.Mertena

Tiesnesis D.Aktumanis